
VELFÆRD, RETTIGHEDER OG GODE ARBEJDSFORHOLD

ENHEDSLISTENS VELFÆRDSPAKKE

ENHEDSLISTEN

INDHOLD

3 Forord

Af Pernille Skipper, politisk ordfører

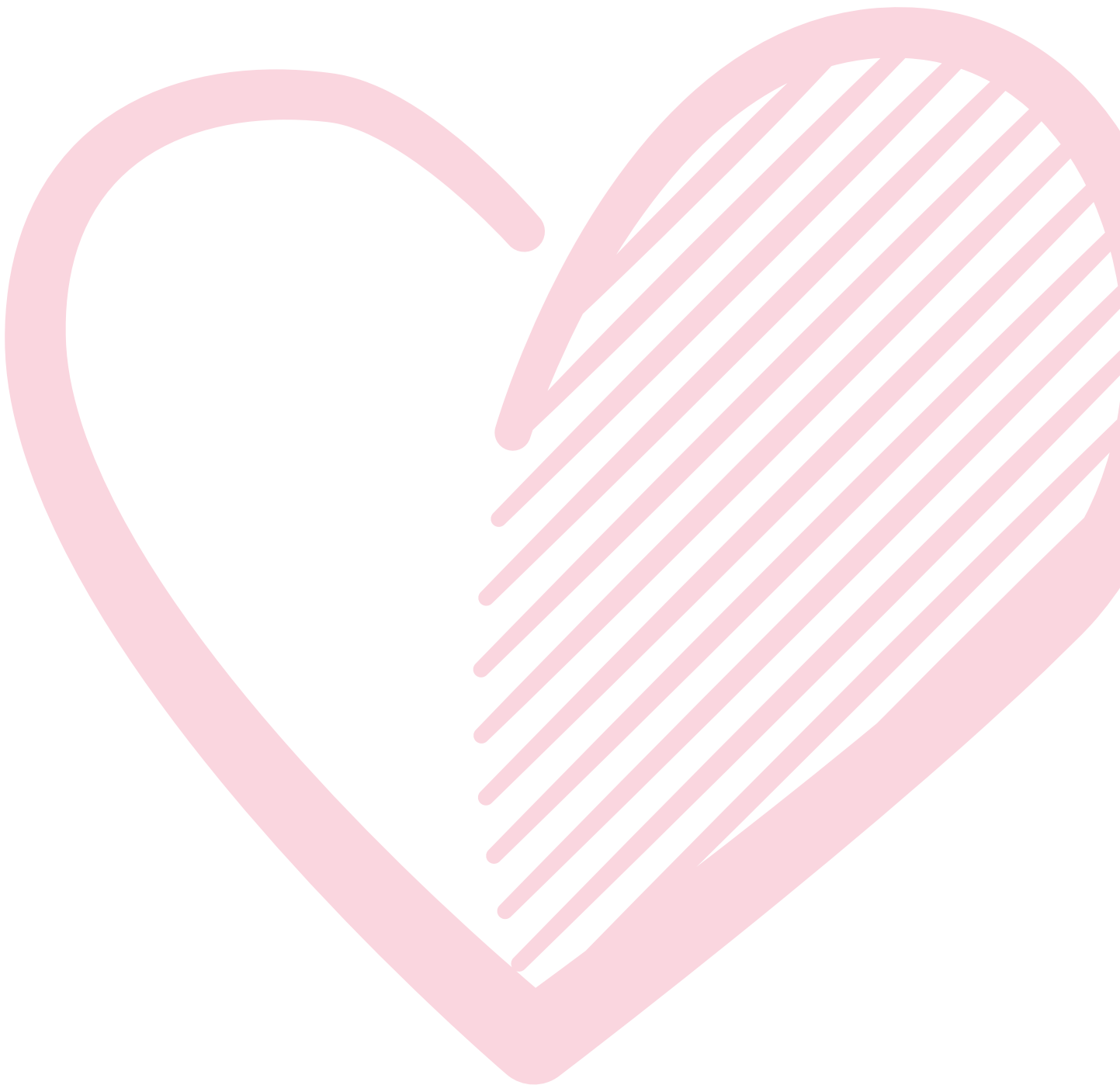
4 Enhedslistens velfærdsplan

4 Rødt arbejdsgiverløfte

5 Luk Moderniseringsstyrelsen

5 Velfærdsrettigheder

6 Finansiering

FORORD

Velfærden har brug for et løft. Alle, der har været patient på et sygehus, har et barn i institution, har brug for ældrepleje eller på anden måde har brug for vores velfærd, kan se, at de ansatte løber alt for stærkt. De arbejder hårdt, men der er for lidt tid og for få hænder.

I Enhedslisten ved vi, at de offentligt ansatte er velfærdens helte. De har fortjent respekt, tillid og flere kollegaer. Det er på trods af politikernes nedskæringer og kun på grund af de ansattes store hjerter og faglighed, at det danske velfærdssamfund stadig hænger sammen.

Men fundamentet for det unikke danske velfærdssamfund er under pres. Årtier med konstante nedskæringer og underfinansiering har sat sit tydelige spor. Der er brug for forbedringer. Reelle forbedringer, ikke kun et stop for forringelser. Flere ansættelser, ikke kun et stop for fyringerne. Vi skal udvikle og forbedre vores velfærd. Det nuværende niveau kan vi ikke være bekendt.

Derfor må det også være klart for enhver, at uanset om man kalder det et "velfærdsløfte" eller en "velfærdslov", er det utilstrækkeligt, så længe det kun handler om at dække det såkaldte demografiske træk. Det betyder nemlig kun, at underfinansieringen stopper, og at pengene vil følge med, når vi bliver flere ældre, børn og brugere i fremtiden. Det vil fastholde det nuværende niveau efter et årtis nedskæringer. Ikke skabe forbedringer.

Samtidig er det helt afgørende, at de seneste års fjendtlige og konfliktoptrappende adfærd over for de offentligt ansatte – ikke mindst i forbindelse med overenskomstforhandlingerne – skal erstattes med respekt og dialog.

Enhedslisten vil sikre, at et nyt rødt flertal løfter velfærden og genskaber de offentligt ansattes tillid. Den såkaldte røde blok står vanvittigt stærkt i valgkampens sidste uge. Det må ikke blive til braste forhåbninger, som sidste gang en rød regering trådte til. Det må ikke blive til selskabsskattelettelser, nedskæringer på velfærden, lockout af offentligt ansatte og øget ulighed som sidst. Tværtimod.

Et nyt – stort – rødt flertal skal omsættes til forandring. Valgkampens flotte ord om forbedringer og forståelse for problemerne skal omsættes til reelle forbedringer. Forbedringer, der kan mærkes. Derfor lover Enhedslisten, at hver eneste stemme, hvert eneste mandat skal bruges til at slås for velfærden, sikre indflydelse til dem, der ønsker mindre ulighed og fattigdom og en hurtigere grøn omstilling. Men samtidig siger vi også, at vi ikke vil sidde som parlamentarisk grundlag for en regering, der løber fra en – helt berettiget – forventning om, at det denne gang bliver anderledes.

Enhedslisten kræver af socialdemokraterne, at de skal sikre et løft af velfærden udover det demografiske træk, hvis de skal sidde på Enhedslistens mandater. De skal levere forbedringer. Danskerne skal kunne mærke en forskel.

Enhedslisten præsenterer derfor en velfærdspakke med tre elementer, som kan danne basis for forhandlingerne. Der er ikke tale om en udtømmende liste af forslag. Der er også brug for et løft af fx uddannelses- og handicapområdet.

Foto: iStock

RØDT ARBEJDSGIVERLØFTE

Det er ikke kun nedskæringer og underfinansiering, der presser vores velfærdssamfund. Det er også et voldsomt pres på de offentligt ansattes løn- og arbejdsforhold, der har sat velfærdens helte på en hård prøve.

Tilbage under den tidligere regering med Socialdemokraterne, SF og Radikale blev lærerne lockoutet – øjensynligt planlagt på forhånd for at finansiere deres folkeskolereform. I 2018 oplevede vi, hvordan Løkke regering – med opbakning fra både Socialdemokraterne og Radikale i Danske Regioner og KL – varslede lockout af tusindvis af offentligt ansatte for at presse dem til at acceptere lavere lønudvikling og fratage dem deres spisepause.

Det er en arbejdsgiverfacon, som handler om at presse de ansatte mest muligt for at opnå "effektivitet" fremfor kvalitet. Sådan behøver det ikke at være.

Det er en politisk beslutning, hvilken form for arbejdsgiver man vil være i det offentlige. Vil man være den slags, der presser og presser for at få mere og mere ud af de ansatte, indtil de ikke kan mere? Eller vil man gøre velfærden bedre og sikre gode arbejdsforhold, der får de ansatte til at få lyst til at blive og levere god velfærd.

Der skal være forskel på, om det er en rød eller en blå regering, når man er offentligt ansat. Et rødt flertal skal styrke velfærden, udvikle den og forbedre den. Det kræver, at man også er en ordentlig arbejdsgiver.

Derfor foreslår Enhedslisten et rødt arbejdsgiverløfte fra et nyt flertal, hvor partierne bag en ny regering forpligter sig på, at de seneste års konflikt-prægede tilgang til at være offentlig arbejdsgiver, erstattes af en dialog-orienteret linje for et genopbygge tilliden hos de offentligt ansatte.

Konkret skal partierne forpligte sig på fire løfter:

- Stat, regioner og kommuner må ikke kunne tjene penge på lockout. Pengene skal fastfryses i den sektor, de kommer fra.
- Der skal være helt vandtætte skotter mellem regeringen og de offentlige arbejdsgivere i stat, regioner og kommuner, så der ikke som i 2013 sker en koordinering til skade for lønmodtagerne.
- De offentligt ansattes spisepause skal ikke røres i den kommende valgperiode.
- Reformen af offentlige sektorer som fx folkeskolen må ikke finansieres af overenskomstforhandlinger og dermed af de ansattes løn- og arbejdsvilkår.

LUK MODERNISERINGSSTYRELSEN

Moderniseringsstyrelsen er i sin nuværende form blevet en sten i skoen på mulighederne for at udvikle den offentlige sektor.

Styrelsen har ét formuleret formål som arbejdsgiver for offentligt ansatte at "føre en sund økonomisk politik, der styrker vækst og produktivitet samt sikrer effektivisering af den offentlige sektor". Desuden beskriver styrelsen det som sin kerneopgave at "gøre løn og arbejdstid i det offentlige til en væsentlig og integreret del af udgiftspolitikken". Med andre ord er det et erklæret formål for styrelsen at nedbringe statens udgifter ved at presse offentligt ansattes løn og arbejdsvilkår nedad.

Men det er det helt forkerte sigte. Den offentlige sektor skaber værdi i vores samfund. Den er ikke bare en udgift, men noget alle nyder godt af. Den skaber tryghed til helt almindelige mennesker. Men den skaber også værdi for de virksomheder, der nyder godt af gratis veluddannet arbejdskraft, god infrastruktur og gratis sundhed og daginstitutioner til deres ansatte.

Effektivitet og produktivitet er ikke det vigtigste for vores velfærd. Formålet skal i stedet være kvalitet, nærvær, tryghed og omsorg. Vores velfærd er ikke en privat virksomhed, men har et andet formål end bundlinjen. Det afspejler Moderniseringsstyrelsen desværre ikke.

Derfor foreslår Enhedslisten, at Moderniseringsstyrelsen lukkes og tilbageføres til sin oprindelige funktion som et almindeligt lønkontor. Lukningen af Moderniseringsstyrelsen skal være et første skridt i et mere grundlæggende opgør med de seneste årtiers styringsregime baseret på såkaldt New Public Management.

Foto: iStock

VELFÆRDSRETTIGHEDER

Efter årevis med nedskæringer og underfinansiering i den offentlige sektor er problemerne mange.

Der er brug for investeringer, der kan løfte og forbedre forholdene for os alle sammen – når vi afleverer vores børn i daginstitutionen, når vi bliver syge eller arbejdsløse, og når vi kommer op i årene.

Men nedskæringerne er efterhånden blevet så voldsomme, at der også er brug for en bund under velfærden. Der er brug for et minimum af rettigheder på de centrale velfærdsområder, som kan sikre den enkelte borger mod fremtidige forringelser, og som kan være pejlemærke, når der skal investeres i de kommende år.

Som en start foreslår Enhedslisten, at der indføres velfærdsrettigheder for fødende på sygehuse, i ældreplejen og for børnene i daginstitutionerne:

Minimumsnormeringer i daginstitutionerne

Der er brug for minimumsnormeringer i daginstitutionerne. Det skal sikres, at der max er tre vuggestuebørn og seks børnehavebørn pr. voksen i de offentlige tilbud. Ingen påstår, at det ville være for meget, men i dag er der kun to kommuner i Danmark, der leverer det minimum til børnene. Det

kan vi ikke være bekendt overfor det pædagogiske personale eller overfor børnene.

Enhedslisten har som det eneste parti udviklet en konkret model for minimumsnormeringer, der skal sikre et max over antallet af børn pr. voksen, mindre børnegrupper og et forbud mod alenearbejde.

Læs mere her:

<https://enhedslisten.dk/2019/04/06/skipper-vi-gaar-til-regeringsforhandlinger-med-10-000-flere-voksne-i-daginstitutionerne>

Ældrerettigheder

Historierne i medierne om ældre, der har brug for pleje og omsorg, men som ikke oplever at få den hjælp, er mange. Ældre der ikke kan komme i bad, få gjort rent eller må sidde længe og vente i sengen om morgenen for at få den fornødne hjælp til at komme op. Sådan er det mange steder i hjemmeplejen og på plejehjem.

Situationen er resultatet af mange års nedskæringer. Der er skåret millioner af hjemmehjælpstimer væk, samtidig med at der er kommet flere plejekrævende ældre.

Enhedslisten vil give den enkelte ældre et værn mod nedskæringer og en lovsikret ret til et vis niveau af pleje og omsorg. Enhedslisten genopliver derfor kravet fra de kuldsejlede finanslovsforhandlinger i 2014, hvor Socialdemokraterne, SF og Radikale nægtede at lovsikre minimumsrettigheder for ældre, og derfor endte med at indgå finanslov med højrefløjen.

Enhedslisten foreslår konkret, at ældre, der visiteres til hjemmepleje ved lov, sikres følgende minimumsrettigheder:

- Ret til at komme i bad mindst to gange om ugen.
- Ret til rengøring mindst hver fjortende dag.
- Ret til regelmæssigt at komme udenfor.

Rettigheder til fødende

På sygehusene har forringelserne ramt hårdt. De ældre medicinske patienter mangler tid, ligesom de ansatte på akutafdelingerne og resten af sundhedsvæsenet løber for stærkt. Der er brug for en generel opnormering af forholdene og en garanti for flere ansatte.

Også på fødegangene har forringelserne ramt hårdt. Jordemødrene har ofte 2-3 fødende ad gangen, og nybagte forældre står på gaden få timer efter fødsel, fordi barselgangen er sparet væk. Det er for ringe. Det skal være trygt at føde, og vi har brug for bedre arbejdsforhold, hvis jordemødrene og sosu'erne skal kunne holde til arbejdet.

Derfor foreslår Enhedslisten, at der indføres lovbestemte rettigheder til kommende forældre:

- Gratis fødsels- og forældreforberedelse af høj kvalitet på små hold.
- Ret til at have en jordemoder til stede under hele den aktive fødsel.
- Ret til at blive på hospital eller barselshotel til amning er etableret. Alternativt tæt opfølgning i hjemmet, så der sikres en god start og ammevejledning, hvis det ønskes.
- Ret til en efterfødselssamtale for nybagte forældre.
- Og ret til opfølgende besøg af sundhedsplejerske i eget hjem.

FINANSIERING:

Samlet vil velfærdsrettighederne koste 5,4 milliarder kr. at indføre. Disse penge skal findes udover finansieringen af de øgede udgifter som følge af, at der kommer flere børn og ældre, det såkaldte demografiske træk. Enhedslisten er kommet med forslag til finansiering af velfærdsrettighederne i "100 dage med Enhedslisten".(enhedslisten.dk/100-dage).

Enhedslisten er åben for at drøfte andre finansieringskilder.